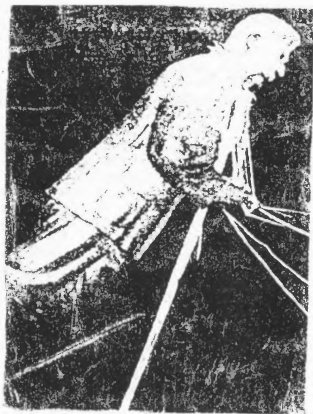

BARIKAD FÜZETEK

★ 1956 ★

ANARCHO-KOMMUNISTA
SZEMMEL

MUNKÁSTANÁCSOK 1956

"Mi a társadalom alapjául a munkát tekintjük. A munkások vagyunk, dolgozni akarunk."
/ a Nagybudapesti Központi Munkástanács felhívása /

Az 1956-os munkástanácsok alapvetően a demokrácia , a parlamentaris demokrácia síkján jöttek létre. Szabad választásokat, az ország függetlenségét, sajtó- és szólásszabadságot követeltek, továbbá független szakszervezeteket. Az első munkástanács október 22-én alakult meg a díosgyőri Mavagban. Mint látjuk a munkástanácsok követeléseit megmaradnak a magántulajdon, a munka, az állam világán belül. Az ősrégi burzsoá szólám a bolsevik szólám köszön vissza teljes működésükben. Öngazgatást követelünk, hogy magunknak termeljünk, miközben a kapitalista termelési módot érintetlenül hagyjuk, hogy önmagunkat vonszollhassuk az egydimenziós élet mindennapjai felé, hogy továbbra is azok maradjunk akik voltunk, a munkától elidegenedett automatizált robotok, a tőke, a kapitalizmus, a totalissá formálódó demokrácia eszköze. A szabadság biztosítéka a szabad választások - ezt a megfelelőképpen ható burzsoa mítoszt 1956-ban is életben tartották, és hiába kergettek el a régi vezetést, annak Janus-arca újra színen volt, mert alapvetően épp a lényegét hagyták érintetlenül. Az 1956-os felkelők a tulajdoni akarták önkézbé venni és általa működtetni a bér munka világát, mialatt szocializmusról papoltak. Ahogyan a II Manifesto(1969-ben létrejött maoista csoport) csoport mondja. " A termelőerők birtoklása munkás-önigazgatása még nem szocializmus ". A munkásosztály felismerte, hogy nincs szüksége főnökeik parancsolgatására és onnan kezébe akarta venni saját ügyét. Az első lépést megtette a sztálinizmus lebontásában, mikoris a régi államapparátust ledöntötte trónjáról. De a továbbiakban minden ami haladó lépés lehetett volna a felkeles folyamatában, visszarendeződött a tőkés rend formájába és pusztan hatalmi harccá degradálódott. Tekintsük át ennek a folyamatnak a történetét a munkástanácsok szemüvegén keresztül. Október 31-én határozat született a termelőeszközök tulajdonának kérdésében. Lássuk!:

1. Az üzem a munkásoké. A munkások az államnak a gyár termelése után adót és az üzemi nyereségből megállapított részesedést fizetnek.
/Ez maga már alapvetően a bér munkán belüli termelési reformizmus programja. A gyárat elpusztítani kell és nem a jöletti állam keretei közt átalakítani. A munkás-önigazgatásnak meg kell szűnnie, mert ez reakciós és ellenforradalmi szlogen. A lényeg a munka világának abszolút tagadása./
2. A vállalat legfőbb irányító szerve a dolgozók által demokratikusan megválasztott munkástanács.
/Ez tulajdonképpen a parlamentarizmus modellje, a nyugati baloldal által oly annyira unnevelt munkás-önigazgatás alapja. /
3. A munkástanács saját kebeléből 3-8 tagú igazgatói bizottságot választ, amely a munkástanács állandó eljáró szerve, amely igazgatói bizottság később részletesen megállapított feladatokat is el fog látni.

/Nyíltan demokratikus programot látunk magunk előtt minden forradalmi elem híján /

4. Az igazgató az üzem alkalmazottja. Az igazgatót és a fontosabb munkakört betöltő alkalmazottakat a munkástanács választja. A választást megelőzi az igazgatói bizottság által nyilvánosan meghirdetett pályázat.

/Az önrendelkezési jogok burzsoa formalitása ez, nem több /

5. Az igazgató, a vállalat ügyének intézője, a munkástanácsnak felel.

/A funkcionáriusok burzsoa apparátusának kiepitését látjuk /

6. A munkástanács fenntartja magának a következő jogokat:

a, jóváhagyja a vállalat valamennyi tervét

b, dönt a béralap megállapításáról és felhasználásáról

c, az összes külföldi szállítási szerződések megkötéséről

d, valamennyi hitelügylet lebonyolításáról

7. Vita esetén valamennyi dolgozóra nézve a munkaviszony keletkezéséről és megszüntetéséről ugyancsak a munkástanács dönt.

8. Jóváhagyja a mérlegeket és dönt a vállalat részére megmaradt nyereség hova fordításáról.

9. Saját kezébe veszi a vállalat szociális ügyeinek intézését.

Mint látjuk az egész program érintetlenül hagyja a tőke, a magántulajdon világát. Egy elosztó szerv kezébe kerül a munka világa, a Munkástanács kezébe, ami tokéletesen az uralkodó osztály érdekei szerint működött a termelési rendet. Szó nem esik a munka megszüntetéséről, a szükségletek szerinti termelésről, csak a burzsoa termelési modellről. A munkásparlament meghozta határozatát a munkástanácsok működési alapelveiről, am azokat a munkástanácsok 1957 januárjában bekövetkezett megszüntetésükig nem hajtották és nem is hajthatták volna végre.

Országszerte spontán módon a tanácsok különböző vállfajai jöttek létre napok alatt helyi tanácsok, a lakohelyeken bizottságok, fegyveres harcsokból alakult tanácsok, írók és művészek bizottsagai Budapesten, ifjúsági és diaktanácsok az egyetemeken, munkástanácsok a gyárakban, bizottságok és tanácsok a hadseregben, a közhivatalokban stb. Egyféle federalisztikus elképzelés működött itt elkülönített autonómiájukból következően. Akaratuk és szándékuk ellenére harcukat decentralizálták. A proletariátus önmagát gyengítette, hiszen nem az osszerdek felismerése, hanem a régiók működésének elve érvényesült. Még akkor is igaz volt ez, amikor megpróbálták harcukat egységes mederbe terelni, ugyanis nem támadtak meg a munka világát, hanem csak átvettek a termelőeszközök fölötti hatalmat. Bár történtek erre kísérletek, mégsem verték szét a kapitalista struktúrát, mivel a szocializmus alatt nyilvánvalóan a közösségi tulajdont értettek. Csakhogy ez az ún. közösségi tulajdon a profit, a tőke, az elidegenedett hetkoznapiság, a kapitalizmus uralmat szolgálta. Tovább elt bennük a "szocializmus egy országban" leninista elve, mivel ez a "közösségi tulajdon" nem volt más mint a hatalom elsajátításának eszköze. Hamis törtenelemi felhogasuk és tudatuk miatt közösségi jelleget adtak a magántulajdonnak, de attól az még az maradt ami. Felismerték ugyan, hogy a régi urakat el kell kergetni, helyette azonban újratemelik onnon kizsákmányolásuk világát. A termelés fenntartása volt számukra az első. A termelési mód, a piac és minden ami a

kapitalizmus sajátja, érintetlenül maradt. Az 56-os munkástanácsok alapmodellje a parlamentarizmus demokrácia alapmodellje, egyetlen szóval sem említették a világforradalmat, pusztán nemzeti vagy leninista módon értelmezett szocialista forradalomnak titulálják harcaikat.

TÖRTÉNETÜK

"Vannak idők, mikor gyilkos társadalmi szabályok végeredményeként teljes egészében néhány ember mohó kezében összpontosulnak a közösség javai. Akkor szükségszerűen megbomlik a béke, amely természetes állapot, ha mindenki jólétben él. A tömeg nem tudja megélhetését biztosítani, minden birtokából kitűnják és a bitorlok kasztyájában csupán rideg szíveket talál: ezek a tényezők határozzák meg a nagy forradalmak korszakát és rögzítik le az idő könyvében megírt emlékeztető időpontokat, amikor már nem lehet elodáztatni a magántulajdon rendszerének teljes összeomlását s amikor a szegények lázadása a gazdagok ellen a leküzdhetetlen szükség erejével jelentkezik."

/Babeuf/

1956. nov. 4-e után a Központi Munkástanács által képviselt hatalom állt szemben a szovjet hadseregre támaszkodó Kádár-kormánnyal. A Nagy Imre-kormány összeomlott, a munkásság régi ellenségeként kezelte az "új kormányt". A trockista szerzők érvei furcsán hatnak ma is. Szerintük a munkástanácsok számára a kapitalizmus elfogadhatatlan volt, érveik szerint ezek határozottan elvetettek a tőkes rend visszaállítását. "Földet, gyárat vissza nem adunk!" volt a jelszavuk. A munkástanácsok tulajdonában levő termelőeszközök ellenforradalmisága ez esetben is egyértelmű, de ne csodálkozzunk azon, hogy a bolsevikok reakciós vezetői mint mindig, most is a munkás-onigazgatás mítoszán kejelegnek. A tanácsok már nov. 4-e előtt is megkíséreltek egységbe tomorulni és közös szervezetként föllepni. Így már nem pusztán arról van szó, hogy a felkelésben politikai és kormányzati szintű ellentét lett volna. 1956. okt. 31-én munkasgyűlési tartott 24 nagyüzem: a Ganz-Vagon, a Mavag, a Láng Gépgyár stb. küldötteivel a gyűlés határozatot fogadott el és a már idézett alapelvek szerint akartak működni. Még nov. 2-án abban a hiszemben, hogy győzött a felkelés, egy tucatnyi nagyüzem küldöttei tanácskozást tartottak és elhatározták, hogy megbíznák a Nagy Imre-kormányban és felveszik a munkát. A Nagy Imre vezette irányvonallal politikailag és gazdaságilag is kiegyeztek, lepaktáltak a bolsevizmus "demokratikusabb" formájával és alárendelték magukat hatalmuknak. Nagy Balázs, "jeles" trockista szerzőnk szerint a forradalmi vívmányok megszilárdítása a munka felvétele volt. E nézet azt mondja, hogy a munkásnak a munkapad mellett a helye.

A fővárosban először kerületenként alakultak meg a munkástanácsok, majd létrejött a Nagybudapesti Központi Munkástanács is. A szovjet hadsereg rajtaütészerű támadása

fegyveres ellenállásba ugrakozott, a küzdelem nov. 11-ig tartott (mint pl. Csepelen), vidéken az ipari munkásság központjaiban dult a legkeményebb ellenállás. Borsod vidéken, Dunaujvárosban, Pécsen és a többi nagyipari városban az óriási túlerő ellenére is lassan szűnt meg a harc. A munkások fel akartak venni a munkát, de a szovjet beavatkozás után az általános sztrajk fegyveréhez nyultak. A hivatalok, a közintézmények, az iskolák, az egyetemek mind követtek az általánossá váló sztrajkot. E képen próbálták követeléseiket érvényre juttatni. A Kádár rendszer megszilárdításához kapcsolódott volna a munka felvétele, ahogyan korábban a Nagy Imre-kormány a munkarend helyreállításában látta volna legitimálásának zálogát. Valójában mit is követeltek ekkor nagy általánossággal a sztrajkban álló munkastanácsok? Nem akartak kapitalista restaurációt, de Nagy Imret elvetve és annak kormányprogramja mellett kiállva mégis ezt tettek. Azt kívánták, hogy Nagy Imre álljon a kormány élére olyan személyekkel, akik semmilyen vonatkozásban nem kompromittáltak magukat a Horthy, Rakosi és Gerő éra alatt és személyükben jelentenek biztosítékot az ország jogos követelésének maradéktalan és gyors teljesítésére. Az ország függetlenségét, a szovjet katonai alakulatok Magyarország területéről való kivonását követelték. Semlegességet, nemzeti egységkormányt stb. akartak. Tehát a munkastanácsok programja továbbra is fűlértőn reformista maradt.

Nov. 13-án a kormány elrendeli, hogy tilos bert fizetni azoknak, akik nem veszik fel a munkát. Nov. 14-én munkastanács-küldöttség ment a parlamentbe, ott találkozott Kádárral, egyezkedni kezdtek, de a kormány számára a munkastanácsok követeléseit teljesíthetetlenek voltak. A tanácsok választott vezetői, így Balázs Árpád és Dévényi József nem egyértelműen képviselték a tanácsok érdekeit, ezért leváltották őket. Titkos választással nov. 16-ától Racz Sándor lett a munkastanácsok elnöke. A központi kérdés a sztrajk maradt. Több helyen pl. Győrött, Csepelen a munka feltétel nélküli felvételei helyeselték. Ezzel a kormányt akarták tesztelni, hogy mennyire képviseli a munkások érdekeit, ami persze naivitás volt, hisz jól tudjuk, hogy egyetlen egy kormányzat sem képviselheti a munkássztrajk érdekeit, annak ugyanis egészen más érdeke mint a munka alóli önfelzabálás programja és harca. Bajban voltak a munkastanácsok, ugyanis hosszú sztrajk esetére nem lettek volna tartalékaik, továbbá megosztottak is voltak. November 15-én a Csepeli Központi Munkastanács felhívást adott közre, amiben a munkába való visszatérésre szólított fel. 16-án a Nagybudapesti Munkastanács is ezt tette és meghirdette november 19-ére az általános munkafelvételt. Ez sokaknak nem tetszett. A vidéki tanácsok küldöttei felduhódva fordultak szembe a Központi Tanács vezetőivel. A Kádár-kormányral való tárgyalási kísérleteken túl a szovjet hatóságokkal is kapcsolatba léptek - tulajdonképpen eredmény nélkül. A szovjetek olykor rokonszenvvel figyelték a munkastanácsok működését, mivel ez az egykori szovjetekre emlékeztette őket. Kísérlet történt a Központi Munkastanács működésén túlmenően egy országos munkastanács létrehozására is. November 21-én a küldöttek a Budapest Sportcsarnokban találkoztak volna, ezt azonban a szovjet hadsereg megakadályozta. Mashelyütt viszont találkoztak Tatabánya, Ózd, Salgótarján, Komló, Pécs munkastanácsai. A vidékiek szemrehányással illették a pestieket, különösen a bányászok voltak duhosok. "Ti dolgozhattok, ha akartok, de mi nem adunk szemet, sem áramot, a bányákat pedig elárasszjuk!" A Központi Munkastanácsnak sikerült a vidékiekkel megegyezniük, nem főgnak a kormánnyal.

kollaborálni, viszont a sztrájk folytatása Budapesten csak a lakosság nyomorát eredményezné és szétzillesztené a munkásság erejét. A megosztottság eleve gyengítette a munkásosztály harci erejét, pedig érdekeik azonosak voltak. Nem alakították meg az országos munkástanácsot azzal az idült magyarázattal érvelve, hogy ez agresszióra adna okot a kormánynak. Kérdjük mi, melyik forradalom volt tekintettel a kormányra? Micsoda figyelem övezte a hatalom működését és ez az egész ceremónia, az önfegyelmzés és taktikázás stratégiái a kormány malmára hajtotta a vizet. A proletárforradalomban nem lehetnek defenzív és offenzív kérdések. Az efféle szanaszalt merlegelésekkel bukott el javareszt a Kommun, a Tanácskoztársaság stb. A munkások tiltakozó sztrájkba leptek, erről a Központi Munkástanács csak később értesült, ez esetben a munkásautonómia olyan törekvéseit latjuk, amely szerint valójában minden maguk fölé rendelt irányítást tagadva fejezi ki törekvéseit. A Központi Tanács vezetői támogatásukról biztosította őket. A Csepeli Központi Munkástanács elejétől ellenezte a sztrájkot és a kormány iránt nagyobb bizalmat szavazott és újból és újból szembekerült Központi Munkástanáccsal. A Tanács tárgyalást folytatott a kormánnyal de érdemi megállapodás nem történt. A November 27-ei Központi Munkástanács felhívásában ez áll: Minket a munkásosztály bizott meg és minden erőnkkel a munkáshatalom erősítésén kell dolgoznunk. A trockista Nagy Balázs azt írja: az állammal szembeni széles autonómiát képviseltek. Mi azt mondjuk: állam az államban, nem a hatalom, az érték, az eldologiasodás megszüntetése ellen folyt aktivizmusuk, hanem a munkáskézbe való hatalom megragadására - az alá és fölé rendeltetést nem lehet a társadalmi hatalomváltással felszámolni, a piac, a tőkés tulajdon, a csereérték egyesült totalitása a kapitalizmus velejárója, ezért üres szólam, mikor pusztán onigazgatásról fecsegnék s az alap érintetlen marad: ez a szociáldemokrácia reformizmusa, nem több. A kormánnyal a viták tovább folytatódtak a hatalom nem engedhette meg egy alulról szervezkedő autonómiának tűnő munkáserdeképviselő működését, és felügyelete alá akarta vonni azt. A munkástanácsok egyértelműen elutasították a Kádár vezette párt működését a gyáron belül. Tény, hogy a munkástanácsok elvileg a többpártrendszer talaján által másrészt a munkástanácsok pártellenesége részben abból a negatív élményből taplátkozott, hogy a koalíciós időkben éppen az üzemek váltak a két munkáspárt közötti legádagabb harc színterévé, részben pedig túl az ilyen történelmi tapasztalaton számukra egyértelmű volt, hogy a termelés és a pártpolitika /akár több párt esetén/ összeegyeztethetetlen egymással. A munkástanácsok úgy gondolták a szabadság elemi biztosítéka a szabad választás alapján létrejött parlamenti kormány - írja Varga László történész. Tény és való a proletáriátus pártjának működésével a kapitalista termelés összeegyeztethetetlen, de a kapitalista termeléssel a burzsoá pártpolitika azonos. Az 1956-os Munkástanácsok története azt tükrözi, hogy azok a munkások, amelyek nem ismerik fel osztályhelyzetükből fakadó érdekeiket voltaképpen a burzsoázia malmára hajtják a vizet, ezáltal saját osztályuk harcat nehezítik meg. A Budapesti Központi Munkástanács a hatalom és a munkások között lavírozott minden lépését, ami a munkások felé tett engedmények voltak a párt provokációként értékelt, s a munkások ugyanezt gondolták ha a párt irányába történtek engedmények. December 4-én a Központi Munkástanács provokációtól tartva nem a tüntetés mellett döntött megemlékezve a november 4-ei második szovjet intervenció áldozatairól. Kádárék ezt agresszióként értékelték, másrészt a

Központi Munkástanács küldöttei ismételtan megkeresték a szovjet katonai parancsnokságot és hozzájuk intézett levélben tamadják a munkás-paraszt kormányt. A Magyar Szocialista Munkaspárt Központi Bizottsága ülést tartott és határozatában betiltotta a forradalmi bizottságokat, letartóztatta pl az Október 23 és az Élünk c. illegálisan kiadott újságok szerkesztőit és elkezdődtek a sorozatos letartóztatások, így a munkástanácsok radikálisabb képviselőinek tagjait is letartóztatták. A KMT is ülésezett és tervbe vette, hogy megalakítja az Országos Munkástanácsot. December 8-án elhatározták, hogy újabb sztrájkot szerveznek. A kormány előkészületet tett ennek betiltására, a helyzet kezdett elmergesedni. A radikálisabbak kijelentették akár tavaszig vagy életük végéig is sztrájkolnak, ha kell. A kormány törvényen kívül helyezte a munkástanácsokat és letartóztatta vezetőiket. December 11-én lealt a munka az egész országban, válaszul a sztrájkra a hatalom szűkségállapotot hirdetett ki és rögtönítelő bíróságokat állított fel. A két napos sztrájkot követően a Csepel Vas- és Fémüvek munkásai ülősztrájkjal foglalták el a gyárat és ehhez csatlakoztak más gyárak is. Azt észrevehetjük, hogy a munkásosztály felkelése, szóhasználat a mennyire eltért a megszokottól, ez nem véletlen. Az MSZMP kisajátította a mozgalmi szótárat, az elvtárs, a proletárdiktatúra, az osztályharc és a többi mozgalmi alapszó itt negatív értelmet nyert, nem is éltek használatával, pedig amit a munkástanácsok akartak az a "munkás-önigazgatás" társadalmi lett volna. Már a harcok folyamatában is az osztályharc történelmi hagyományának tükrében, így nyelvezetükben is meg kellett volna jelennie az osztályharcos alapszavaknak - csak hogy öök valójában a munkás-önigazgatásért küzdöttek, ami megfelelt az általuk elképzelt hamis szocialista képnek. Csak hogy az 56-os felkelés a "nemzeti érzelmek" felkelése is volt. A régi rend elkergetésén túl az ország függetlenségéért is harcoltak a tömegek. Ebben viszont egyértelműen eltér a proletár forradalmak követeléseitől, hiszen "a proletárnak nincs hazája", persze itt minden elnyomást a moszkovita pártban láttak. Az emberek nem parancsuralmi rendszert akartak, hanem önrendelkezést, a maguk urai akartak lenni, viszont az osztályharc elmosását jelenti az össznemzeti érdekek hangoztatása, meg akkor is, mikor a legradikálisabb felkelők "elutasították az urak hatalmát". Ebből is látni mennyire nem tisztázták programjukat a felkelők avagy programjuk mennyire hamis történelmi felfogásuk része volt. A balos szlogeneken kívül mint pl a termelés munkásellenőrzésének követelése (s ebbe még minden kapitalista lim-lom belefer) nem tettek mást, mint elfogadták a bér munka, a profit, a tőke rendszeret, maradtak a szociáldemokrata program részei (a tiéd a gyár, élj vele) holott céljaikat tekintve kommunista programot kellett volna követniük a "tedd tonkre ami tőged tonkretesz" szellemében. Növekedett a terror és a túlerővel szemben esélyük sem volt a munkásoknak. 1957 január 5-én újabb rendelet útján a Kádár-kormány halálbüntetést ígért a sztrájkot viselőőknek. Egyre-másra oszlottak fel a munkástanácsok. Január 15-én a munkásság szabotázsakciókra készült, különösebb eredmény nélkül. 1957 november 17-én a kormány betiltotta a munkástanácsok működését.

KONKLÜZIÓK

"Végre rabukkanunk arra a politikai formára, amely alatt a munka gazdasági felszabadulása vegbemegetett és ez ebben a században a forradalmi munkástanácsokban oltott egyetelmű formát. Ezek magukban koncentrálik a döntés és a végrehajtás funkcióit és a bázisért felelős valamint bármikor leváltható képviselők által válnak egységgé. Egyenlőre még csak sejtetni engedtek létüket, mert mielőtt színpadra léptek, az osztályuralom védelmére felsorakoztatott különféle erők, azonnal felvették ellenük a harcot és le is győzték őket, amihez gyakran saját hamis tudatuk is hozzájárult. Pannecoek épp ahhoz a tényhez ragaszkodott, hogy a munkástanácsok hatalomátvétele mellett szóló döntés inkább még több problémát vet fel minthogy megoldást hozna. De épp ez a hatalom ez a terület, amelyen a proletár forradalom problémái megoldásra lelhetnek. Ebben a hatalomban egyesülnek a történelmi tudat objektív feltételei, ez az aktív közvetlen kommunikáció megvalósulása, ahol véget ér a specializálódás, a hierarchia és az izoláltság, ahol a fennálló feltételek az egység feltételeivé válnak. Csak így lesz képes a proletár alany harcából az ellen a szemlélet ellen fellépni, hogy tudata megegyezik azzal a gyakorlati szervezettel, amely épp kéznél van, mert ez a tudat elválaszthatatlan a történelemben való összefüggő intervenciótól."

/Guy Debord/

A KMT tevékenysége ideig-óráig hatékonynak tűnt, kormányellenes politikájuk következtében felismertek az önszerveződés fontosságát, szabotáztak és demonstráltak, de egészen a demokrácia falain nem törték rést. Tulajdonképpen mit is értek el? Ráműtattak az önszerveződés fontosságára, de mindezt a burzsoázia uszályában tették. Harcukat levertek, börtönbe csukták tagjaikat, életüket ellehetetlenítették. A Kádár-rezsim a legkisebb munkás-önszerveződést is már csírájában elfojtotta. A munkásosztalynak rá kellett volna dobbennie, hogy csakis magukban bízhatnak és semmi maguk fölött állót nem ismernek el. Többen azt írják, hogy a munkástanácsok nem törték politikai szerepre. Bali Sándor, aki maga is a munkástanácsok egyik tagja volt, így beszél erről: "Nagyon jól tudjuk, hogy a munkástanácsok nem lehetnek politikai szervezetek. Nem akarjuk elkövetni ugyanazt a hibát, mint amit a múltban a Kommunista Part, amely az ország és a gyárak vezetőjének tekintette magát egyidejűleg. Ha elkövetnénk ugyanezeket a hibákat, akkor visszajutnánk oda ahonnan elindultunk. Azt akarjuk, hogy a munkástanácsok intézzék az ország gazdasági ügyeit, a szakszervezeteknek pedig meg legyen a joguk, hogy sztrájkot hirdessenek és foglalkozhassanak a munkásvédelem kapcsán minden kérdéssel." A munkástanácsok óriási hibája és visszalépése minden tekintetben, hogy pusztán át akartak venni a pártot a gazdasági eszközök irányítását és a munkáshatalom kiegészítésén ügyködtek. Összevetve pl. a magyarországi munkástanácsok működését a németországi forradalom alatt működő munkástanács mozgalommal, azt látjuk, hogy azok is a harc folyamán jöttek létre. A sztrájkok, a szakszervezetből kiábrándult munkások elégedetlensége nyomán alakultak meg. Németország szerte a munkástanácsok (pl. Berlinben, Szászországban, Hamburgban stb.) A munkások egy ideig nem hittek a külső erőben, a párt es

szakszervezetek opportunistizmusának a tanácsokon keresztül akartak befolyást gyakorolni a társadalmi életre. Ők a magyarországi követeléssel kel a tényleges proletárdiktatúrát állították szembe. A magyarországi munkástanácsokkal teljesen másképpen állt a helyzet, eleve azt gondolták, hogy a proletárdiktatúrát a párt velük szemben alkalmazza, át sem gondolva ennek abszurditását, hiszen a proletár harci program helyett szociáldemokrata jogokat követeltek a hatalomtól. A munkástanácsok magyarországi és a későbbi nemetországi történetében azt látjuk, hogy mindketten a burzsoázia halójába kerültek.

Ahogy Meijer (német kommunista forradalmár) fogalmaz: "Míg a tanácsok un munkásdemokráciát követeltek, ezek a régi partok és szakszervezetek azt akartak, hogy a munkásmozgalom minden irányzata, jelentőségük és számszeri erejük viszonylatában legyen képviselve a tanácsokban. A munkások legnagyobb része nem volt abban a helyzetben, hogy ezzel az érveléssel szembeszegüljön, még mindig a régi szokásaik rabjai voltak. Így váltak a munkástanácsok a szociáldemokrata párt, a szakszervezetek, a baloldali szociáldemokraták, a termelőszövetkezetek, valamint a gyárak képviselőinek egyesületeivé".

A magyarországi munkástanácsok - szándékaik ellenére - ugyanígy váltak működési elveikkel egyetemben a kapitalista restauráció segédeszközeivé, az államkapitalizmus szorgos harcosaivá, mint a Nagy Imre kormány - amely - kormány léven - nem is lehetett más. Míg nyugaton a munkástanács-mozgalom radikális része továbbfejlődött annak felismeréséig, hogy szembekerülve minden kompromisszummal és reformizmussal kommunista pártot kell létrehozni, addig a magyar munkástanácsok a bolsevizmus keretei között működtek; míg az olaszországi, hollandiai és német tanácsmozgalomból kialakult a későbbiekben egy aktív tanácskommunista mozgalom, amely minden illúzió nélkül, valójában a tőkés rend ellen, a kommunizmusért vívta harcát. A magyarországi tanácsok a kiegyezés, az elvtelen burzsoá érdekeket képviselve működtek. Tehát az osztályharcok történetébe behelyezve azt mondhatjuk, az itteni munkástanács-mozgalom annak a forradalmi hullámnak a következő hulláma, ami 1917-től oly erősen felkorbácsolódott, de visszatekintve az itteni tanácsok történetére a következőt tapasztalhatjuk: a hatalom gyakorlására irányult és nem annak szétverésére. Az 1919-ben alakult munkástanácsok eleve a szociáldemokrácia testéből születtek, programjaik semmi lényeges eltérő vonást nem mutattak a bolsevik párt programjával szemben. A funkcionáriusok és a bürokrácia uralmát hozták létre, ezzel is a párt alá rendeződve. Két út állt a munkástanácsok előtt: vagy bürokráciaként, a munkafolyamatok irányítójának a munka megszervezésének a szakszervezetekkel összekacsintó, a burzsoáziával azonos érdekeket képviselő szervként való funkcionálás, vagy jó esetben /ami ritkább volt/ onmagát meghaladó, a munka világát tagadó, nem elkülönülő, hanem a proletariátussal egybeolvadó kommunista pártként létezés. A munkástanácsok alapmodellje az 1917-es szovjetek voltak. Ismerjük a lenini jelszót: "Minden hatalmat a szovjeteknek". Ugyanakkor a szovjetek és a bolsevikok között ellentét uralkodott: a bolsevikok a maguk céljaira akarták felhasználni a szovjeteket, másrészt kullogtak utánuk. A szovjetek nem akartak tehetetlen tömegek lenni a bolsevizmus hálójában. Korábban is, de legnyilvánvalóbban 1921-ben szembekerültek a forradalmat vezetni akaró bolsevikokkal. Harcuk során felismerték, hogy a bolsevizmusnak a hatalom megragadása a fontos és nem annak szétverése. Másrészt a proletárok nem azért harcoltak, hogy újra berrabszolgák legyenek. Kronstadtban a szovjetek a matrózokkal

egyetemben, szembekerültek a bolsevik párttal, és a párt diktatúra helyett az osztálydiktatúrát követelték (ez szintén nem pontosan megfogalmazott és észrevett tenvező, hiszen part és osztály elkülöníthetetlen, ha pedig elkülönítik, akkor marad a burzsoa terror, a bolsevizmus). Összevetéseképpen tehát, ha az 1956-os munkástanácsok fellepését összehasonlítjuk a korábbi szovjetek radikalizmusával, azt vehetjük észre, hogy a magyar munkástanácsok elfogadták a vezetés ideológiáját (ez lehetett akár a Nagy Imre kormány vagy a tanácsok vezetésének bürokráciája). Mindenképpen megjegyzendő, hogy a munkástanácsok kritikáját nem lehet pusztán a történelemből kiragadva elvégezni, kritikusan kell hozzájuk viszonyulni. Amennyiben a termelőeszközök önkébe vévete volt a céljuk, (a spanyolországi forradalom alatt is ez történt) a munkások birtokba vettek a termelőeszközöket, és az anarcho-szindikalizmus-föderalista szellemében termeltek egymás között. Alicante tartomány, Aloy városában a munkások megszervezték a műhelyekben és gyárakban való termelési munkát, ez a szocializálás a bértmunka szocializálásával egy demokratikus modellt alakított ki, a tevékenységek összehangolásával az úgynevezett új termelési mód a kollektív munka az ipari racionalizálás nem szolgált mást csak az önkiszakmányolást - elvégre kihasználták a termelő eszközöket! A burzsoa világban hamisnak tetsző jelszó - Mindenkinék saját igénye szerint! - csak elvileg működött. Aragónia legtöbb falujában pénz nélkül, másrészt önállóan létrehozott pénz felhasználásával érvényesítették a cseréérték mozgását. Mentsegükre legyen mondva, ezt a harcok közepette próbálták létrehozni, nyilván ez a forradalom győzelmével módosult volna, de ez csak feltételezés, hiszen mind a spanyolországi kísérletek elszigetelten működtek, mind a magyarországi helyzet, ezen belül a munkástanácsok-szituációja meglehetősen belterjes volt. A spanyolországi forradalom praxisa és teóriája lényegesebben radikálisabb és kevesbé befogott volt még akkor is, mikor a CNT és egyéb anti-fasiszta szervezetek meglehetősen hamar színteret fogtak és ráültek a helyzetre. Minden összevetés arra akar mutatni valójában mennyire nem elégséges a munkás-önigazgatás kísérlete és gyakorlata. A baloldali demokraták és mindenféle új radikálisok osztóznő és követendő példaként mutogatnak az 1956-os tanácsokra, ideológiai alapképletük az, miszerint a munkástanácsok a forradalom legprogresszívebb kifejező erői, még egyes valójában kommunista erők is bedőlnek jórészt félreinformáltságuknál fogva a munkástanácsok forradalmi mítoszának mint pl, a Situacionista Internacionálé P. Boure (francia balos politikai szerző) szerint, forradalmi időszakban a munkások öntudata oly fokig emelkedik, hogy képviselőik mindig elmaradnak kezdeményezéseik tapasztalataik sőt öntudatra ébredésük mögött, persze ha ez elszigetelten történik könnyen az ellenforradalmiság uszályába terelődik a folyamat. A "miért így történt" kérdése mindig létjogosult, a kudarcért nem okolhatjuk a történelmet, csak osztályunk gyengeségének jeleit fedezhetjük fel, a munkástanácsok esetében demokratikus programjukat, hozzáállásukat, ami a visszarendeződés felé terelte az eseményeket. Az egész eseménysorozatot tekintve elcsodálkozhatunk mennyire közömbösen figyelte a magyarországi munkások küzdelmét a világ proletariátusa, persze sok helyről érkeztek a szolidaritás jeleként dícséretes és patetikus megnyilvánulások, de összességében az "osztályszolidaritás" közömbössége volt jellemző, másrészt az itteni harcosok nem kötöttek össze harcukat a világ proletariátusának harcával és nemzeti színű rongyba burkoltak háborújukat. A bolsevik értékelés több rétegű

volt az 56-os munkástanácsokat illetően. A tisztán sztalinista felfogás szerint a munkástanács-vezetők "kispolgari anarchisták" voltak, szovjetellenesek akik a bolsevik part ellen léptek fel. A trockista álláspontok ennél aránytalanabbak, egyes frakcióik, mint pl. a Negyedik Internationale is túlértékeli a munkástanácsok szerepét és igazságot keres bennük. A New Left Review miközben az eszmék szabadságát követelte, védte a szovjetizált kelet-európai rendszereket. A neotrockizmusra általában jellemző, hogy a "szovjet fegyverek árnyékában kötött kompromisszum értékesebb mint a tömegek önszerveződése". Ezért is tartjuk találónak Castrodias (francia szocialista szerző) értékelését ami szerint a trockizmus nem más, mint a sztalin bürokrácia szamúzetesben levő részlege. Claude Lefort (a trockistákhoz közel álló francia író) szerint, a "munkástanács állást foglalt a proletár internacionalizmus mellett, de ugyanakkor egy magyar nemzeti kommunista mozgalom mellett is. A kommunista eszme szemszögeből nézve a két elv együttese zavarosnak tűnhet. Az adott körülmények között azonban tökéletesen érthető. A munkástanács internacionalista, azaz kész együtt harcolni a kommunistákkal és a világ munkásaival, ugyanakkor nemzeti is, azaz elutasítja az alávetettséget a Szovjetuniónak, és követeli, hogy a magyar kommunista mozgalom saját belátása szerint fejlődhessen". Az efféle ellentéradalmi értékelések is sok kárt okoznak. A tisztánlátás érdekében szögezzük le a nemzetit és az internacionalistát nem lehet összebékíteni, és az sem igaz, hogy a tanácsok tanújelet adtak volna internacionalista minvoltuknak. Kérdezzük mi ennek nyomát vajon hol lelte Lefort? A termelési eszközök kollektív kisajátításának problematikája nem állhat meg annál az almegoldásnál, hogy a munkásosztály elsajátítsa a tőkes rendszert. Ez a séma a munka fölötti ellenőrzés hatalmat jelenti. Az embereknek - Marx szavaival élve - hogy bősegesen kielégíthessék történelmileg kialakult szuksegleteiket, a munkamegosztást, a profitot, a termelési módot, egészeben a munkát kell felszámolni a termelőeszközök teljes kibontakoztatásának jegyében. Az elidegenült munka helyett az emberi tevékenység kerül a központba. A termék előállításának szerepét alá kell vetni a szuksegletek szerinti termelésnek, amit nyilván megelőz a piac, a csereérték, a toke világának felszámolása. A "szocialista" Gorb kifejezésével élve ez egyetlen országban sem ment úgy, hogy a közösség kisajátította a már fejlett termelési potenciált. Azaz nem úgy, hogy a gazdasági szuksegszerűséget alárendelik a kollektív és egyéni emberi felszabadulás követelményeinek, nem úgy, hogy az igazi demokráciát építettek volna ki, azon az alapon, hogy a termelők számára lehetővé vált volna termelésük szuksegleteik szerinti szabályozása, hozzáteve, minden egyes ember csak az összesség által szuntetheti meg az adott feltételeket. Ezzel sem érthetünk egyet, mivel a demokrácia rendszerére nem építhető fel a kommunista társadalom. Az 1956-os munkástanácsok története az elidegenült munka világának folytatása. Addig mi sem tehetünk mást, mint hogy kritizáljuk azokat a munkásfelkeléseket, amelyek önön sirjukat ássák tovább, ezáltal a nienket is, hisz voltaképpen hovatarozásunk egyértelmű, de éppen hovatarozásunk egyértelműsege révén tamadunk minden állforradalmi kísérletet

"EGY TISZTA FORRADALOM KÉPET"

Fosztogatások és egyébek...

Az 1956-os munkásmegmozdulások képei tiszták, mint a szentek ábrázolása a templomokban, és ha hinnenk ezeknek az ábrázolásoknak, akkor a makulátlanság meseiről, a vegytiszta humanizmusról regélne nekünk az 1956-os munkásfelkelés és arról, hogy jó bűrrabszolgának lenni, becsülettel és tisztességgel felkelni reggel 5-kor és este 6-ra hazaérni, hogy milyen jó dolog kifizetni a kenyér árát, amit az elvégzett munka orome után megzabolok - pedig ott a bezűzött kirakat. Elvehetném az arut, de nem, én buszkén viselem a "forradalmár" jelzőt, aki a közöshöz nem nyúl, aki tiszteli és becsuli a magántulajdon ezeréves meséit a boldog idők eljövételéről. Kétségtelenül, az 1956-ról írt burzsoá könyvek arról próbálnak minket meggyőzni, hogy itt egy nép történelmi megtisztulásának vagyunk szemtanúi, aki "a sztálinizmusból csak a eszímaját hagyta meg". Az 56-os ábrázolások javarésze éppolyan hamis képet alkot a felkelésről, mint a bolsevizmus "ikonjai és zseniális apologetikusan" Leninről, Sztálinról, Mao-ról - az ikonok, az igaz isten-emberről vallanak, a nagy harcosokról és gondolkodókról, a népek atyjáról, akik elé a proletárok milliói borulnak eksztatikus onkivületben. A Lenin-mauzóleum a benne fekvő mumifikált főreaggel egyetemben ugyanannak a dizájmnak a képi naszturbacioja, mint amilyen hamis képet alkotnak nekünk az 1956-ban törtentekről. Alapvetően az 56-os események a demokrácia színházának falam belül törtentek, a Nagy Imre vezette kormány és népének egybefonódasáról, az eggyé fonódott nemzetről könyvtárnyi vallomás beszél, de arról már jóval kevesebb, hogy az elégedetlen proletárok bizony olykor-olykor a magántulajdon szentsegét szembeköppve, valódi érdekeikért harcolva, a bémunkás hullaházi szerepen túl, meglehet nem tudjak, de teszik alapon, az osztály nélküli társadalom felé mutattak eselekedeteikkel. Toredekesen, mert adatok és információk szükös lehetőségein túl, a fosztogató proletariátus alakjat elevenitjük fel, aki kop Nagy Imre jóságos fejére, aki a tiltások és jogrendelkezősek burzsoá manifesztumain tul megkerdöjelezi a szent tulajdont, mi több, az adott tabu potájaba vigyorog

A képek

"Te aljas kolyok, mit zabálsz itt? Nem elég, hogy már a házam égett le a gyalázatos csinjeid miatt, most meg, hogy a hohér simogasson tüzet vagy mi a csodát falsz...mi a fene az ott nálad hé? A malac apám a malac! Jöjjon, kostolja meg"

/Charles Lamb/

"A Honvéd utcában a tömeg egy közertel felnyitott es az elelmet elhordta, egyéb ertesulesimk nmes."

/1956 nov 7 /

"A mai burzsoázia szemében minden esodálatra méltó, ami elhárítja az erőszak gondolatát. Törekvéseink békeben kívánnak meghalni. Utamunk a vízözön!"

/G. Sorel/

"A várban levő Belker raktárát a felkelők feltörték és kifosztották. Körülbelül egymillió forint értékű árut vittek el. A kőzerteket is több helyen feltörték. Behúzódtak a levétárba (Belügyminisztérium levéltárába amit az '56-os események során, az 1945-1950-es anyagokat semmisítették meg), amit a szovjet tankok és a nehéztüzérség langba borított. Ezután a várgondnokság pincéjébe hurcoltak be, de reggelre a létszámuk kb: 300 főre csökkent. A várat a szovjet elvtársak körülvették."

/Rendőrségi jelentés, 1956. nov. 7 /

"Hiszen a felkelésnek egyedül álló az a vonása, hogy vezető és előzetes program nélkül sem torkollott kaoszba. Először is: nem volt fosztogatás. Föl sem merült a magánulajdon szabad zsákmányolása, abban a tömegben, amelynek életszínvonala siralmas volt, és áruhátsága krónikus."

/H. Arend. A tanácsok rendszere/

"A X. ker. Kapitányság jelentése szerint a Zalka Maté téren és a Pataky István tere fosztogatják az üzleteket. A becsületes dolgozók közül már többen felszólaltak, és amellett vannak, hogy a fosztogató bandákat fel kell számolni."

/Rendőrségi jelentés, 1956. nov. 8 /

"Hát igen is a forradalom nem népiünnepély, nem szüzek és papok esendés és szemérmes táncestélye, nem is kristálytisztá égi mannaként hull a földre, hogy a régi rendet újra jövő változtassa."

/Angyal István. Vallomások/

A forradalom karneval, a régi rend haláltánc, a forradalom igen is az ehhezok, a kisenmizetek ünnepe a rendiség felett, a töke hullaja felett. A forradalom nem népiünnepély, valójában nem az- proletárünnep, az örök változás ünnepe. A hivatalos Franciaország színházába az Odeonban egy plakát kimondta: nincsenek nézők, mindenki cselekvő személy. Vége az egyén elkülönülésének. Mienk az utca, mienk a tér. A forradalom a közösség ünnepe, az önmagát alkotó ember ünnepe, a lázadás ünnepe, a boldogság ünnepe, a szenvedély, az ekstázis ünnepe, a fosztogatás ünnepe. Azt mondjuk, ne uraitokat cseréljétek ki, ti legyetek az életetek urai. Ez hát a forradalom, a megdöntött kapitalizmus feletti karneval.

"A hivatalos ünnep az egyenlőtlenséget szentesítette. A karneválban, ezzel szemben mindenki egyenrangúnak számított."

/Mihail Bahtyin /

"Nagykoroson lakásokat fosztogattak míg Szentendrén az állam gazdaság két tehenét lopták el és azokat levagták."

Rendőrségi jelentés, 1956. nov. 15.

"Az elethez azonban, mindenekelőtt élel-tyes, lakás, ruházat és még egy es más szükség-es."

/Karl Marx./

"Végigjárom a Kossuth Lajos utcat es a Kiskörutat. A városnak ez a része meglehetősen vigasztalhatatlan látványt nyújt. Üzletek száza betört kirakatokkal, knritett polcokkal. A tömeg pedig, amely reggel óta szabadon közlekedhet, a fosztogatást az oroszoknak tulajdonítja."

/G. F. Delof francia diplomata 56-os naplójából /"

"A mai nap folyamán fosztogatás miatt eljárás indult ismeretlen tettes vagy tettesek ellen, akik a dombóvari járásban es a támasi járásban 1-1 esetben fosztogatást követtek el."

/ Szekszárd, 1956. nov. 28./

"Almoha kell - írta Lenn és én ezzel teljesen egyetérték. Enélkül nincs forradalom, nincs munkasztrádalom, nincs munka, nincs élet."

/ Angyal István Vallomások/

"Tejbolt kacsabolt, közert. Ezek érthető módon nem nyitottak ki, viszont tele voltak arnyal. A mi feladatunk az volt, hogy megszervezzük a közellátást, méghozzá a lehető legrésabályosabban. Volt olyan üzletvezető, akit Kiszpestről hoztunk be, erős tűzben, hogy nyissa fel a boltot, mert a lakosságnak nmes mit emie. Arra is vigyáztunk hogy rendes sor legyen, és mindenki fizetség ellenében vigye el az árut. Hízelyett az önértetünknek, hogy komoly rendfenntartó szereppel bíztak meg."

/Lukácsy András: Angyal István/

A tulajdon - nem azért mert használják, hanem mert másokat kizárnak használatából-kepossé teszi a termelőeszközök kisajátítót, hogy elnyomják mindazokat, akiknek élő erejük az egyetlen tulajdonuk, és akiknek ezért, ha élni akarnak, dolgozniuk kell

/Johann Most/

"Kikeveredek a Claring Cross Road-ra Bassza meg. Itt komoly fosztogatás ment. Jó pár boltot meglamadtak. Egy hangszerboltnál csatlakozom a kirakatot éppen kirámolókhoz. A tormekek köztt nézem, hogy mi maradt. Nem sok. Semmi olyan, ami nekem léne. Elmegyek"

/ Egy lázadó a Pol Tax kapcsán/

Érdekes párhuzam az 56-os felkelés és az 1919-es kommun között - a fosztogatókat keményen elítelte a bolsevik kormány 1919-ben a Tanácskormány halállal buntette a

fosztogatókat 56-ban a felkelők java része és az állami szervek, ha kellett, úgyszintén lecsaptak a tulajdon ellenes fellépőkre

"Míg a kapitalista rendszerben a munkásosztály feladata az volt, hogy lerombolja a társadalmat a proletárdiktatúra viszonyai között, a munkásosztály feladata nem a proletárdiktatúra rendszerének és az újonnan létrehozott társadalomnak a lerombolása, hanem ellenkezőleg annak sokoldalú támogatása, megerősítése és annak vezetése."

/Ny Buharin/

"A proletárdiktatúra általános formája a szovjet hatalom, a szovjet állam, mely eltér az ún. burzsoa demokráciától."

/Ny Buharin/

"Figyelem a kirakatokat. Ezen az útvonalon egy sincs kifosztva, pedig van olyan, amelynek az üvege be van törve, de az áruk, köztük a drága fényképezőgépek és egyéb értékes apróságok köztük sértetlenek. Mivel a kormányhatalmazatok fosztogató bandákról beszéltek, ez a kérdés, a fosztogatás, a többi embereket is érdekli. Mutogatják egymásnak a betört kirakatokat hangos megjegyzés kíséretében: 'odamézz!' Hol fosztogattak? - Nem igaz hogy fosztogattak, stb. A Visegrádi utca sarkán már komolyabb jelek vannak annak, hogy a sinek fol voltak tépve. A felkelés első komoly és szomorú maradványait a Nyugati pályaudvar környékén látom."

/Zimandi Pius A forradalom éve/

Mihelyst fosztogatnak, nem tudni ki a tettes. De nem fosztogatnak. Így maguktól törtek be az üvegek, maguktól lettek üresek a kirakatok, maguktól lettek kifosztva az boltok...

Amikor L. Michel 1883 márciusában a rendőrség által szétvert tuntutó, munkanelküli tomegeket a pékségek kifosztására, és a kenyér szétosztására buzdította akkor az anarchizmus "hagyományos" lazadójaként viselkedett. Viszont a polgári morál bajnokaként a bíróságon. Mikor megkérdezték tőle, helyesli-e az üzletek kifosztását. Helyeslem, bár magam inkább éhen halnék, semhogy egy morzsát is egyek a lopott kenyérből. Ez az idióta és ellenforradalmi válasz a kettős énű lazongót mutatja, aki képtelen szakítani a burzsoa erkölccsel.

"A Mexzesi italbolt ajtaját ismeretlen tettesek feltörték, majd Fmsz raktárába behatolva onnan kb. 2000 forint értékű ruhaként loptak el."

/1956 november 26 /

"A körülmények változtatásáról és az emberi tevékenységet vagy onmegváltoztatásának egybeesését csak mint forradalmi gyakorlatot lehet felfogni és racionálisan megérteni."

/Karl Marx /

"Sajnálatosan a londoni rádió is átvette és közölte a hírt, így. A budapesti rádió szerint a felkelők fosztogatnak és gyújtogatnak. Még így sem lett volna szabad közölni ezt a hazug hírt."

/ Zimándi Pius Forradalom éve /

"Hej de majomország
ott terem a majomkenyér
majom ablak majom rácsán
majom notaí raz a szél"
/ Weöres Sándor /

"A hazug társadalomban, a nevetés betegségként támad a boldogságra, és bevonja azt méltatlan totalitásába" - így Adorno és Horkheimer a Felvilágosodás dialektikájában. Mindenféle torz kép, ami beárnyékolja a szent rend látomását a társadalom felett, megmagyarázni óhajt és beintegrálni. Az '56-os fosztogatások sem egyebek, így mint elszigetelt lumpen elemek továtűnő mozgolódása. E keppen megengedheti magának, a kozfelfáborodás kapitalista trendje, hogy ábrázolja mind azt ami ellene működik, hisz egyedi esetekről levén szó, amit a társadalmi morál elítél, csak félresiklás az egész nem több - így változik vissza "a karnevál hivatalos ünneppé".

A nyilvánosság és az elhallgatás taktikája egy töről fakad. Abból a társadalomból születik, ahol az elidegenedés és a hamis tudat negatív dialektikája totalításra törekszik.

"Majom teren, majom teren
Majom hősök küzdenek
Majom szanatóriumban
Sírnak majom betegek"

"Is a kirakatok?"

Üvegek nélkül teljen üresen. Ki fosztotta ki ezeket? Nem tudom, de csak ez a hely volt ilyen, másutt mindenütt tele voltak a kirakatok."

/ Zimándi Pius A forradalom éve /

"A forradalmi helyzetek legfőképpen abban különböznek a szokásos mindennapi élettől, hogy az ilyen összefüggések spontán módon cselekvésre sarkallnak, nem kell őket felismerésekkel tudatosítani. A tudatossá válás perce nem csak valamilyen információ tudomásul vetelet és megjelenését jelenti, hanem belső átalakulását is önön cselekvésének motivumaival."

/ Lukács György /

"Majom tanartól majom lány
majom abecét tanul
gaz majom a majombortont
rágja irgalmatlanul"

"Támija voltam az Aponyi téren két elelmiszer üzlet kifosztásának. Az egyik már üres volt, csak fa és üveg polcokat lehetett elvinni, a másikban volt még a polcokon, két fiatalember hordta ki a barackos üvegeket és testvériesen szétosztotta abba a kis csoportban amellyel ott megállt. Elhárítottam a nekem felajánlott polcokat."

/ G Delof 1956 napló /

A tömeg ledöntötte a Sztalin szobrot, fosztogattak a Rádionál és az utcán voltak, az Ó utcájukon, a MI utcánkon, a TE utcádon, a KÖZÖS utcán.

Majdnem mindegyikük tud egy-egy esetet, amikor az ablaküveg a kirakatból hiányzott és az áruk még az elelmiszerek is sértetlenül ott maradtak, sőt az egyik cukrászda kirakataból valaki elvitt egy süteményt és helyére tett négy forintot. Presztizskérdést csináltak abból, hogy nincs fosztogatás.

/ Zimándi Pius : A forradalom eve /

"Megépeül a majom malom
Lesz sok majom majonez
győzve győz a győzhetetlen
győzedelmes majom ész"

"Két üzletet nyitottunk ki. Felpakoltuk az autót és vittük szét a kerületben amit tudtunk. Az egyik középvezető kommunista volt és nagyon véresszájú, utálta az egész környék. Azt mondta nem nyit ki, ő erre nem kapott parancsot az államtól. Ellenünk volt és nem tetszett neki, hogy a lakosság velünk szimpatizál. Jó én tiszteletben tartom, ha valakinek elvei vannak, de akkor amikor emberek százai éheznek akkor nem lehetnek elvek. Az az ártó nem az ő tulajdona volt, hanem azoké akik megdolgoztak érte. Ekkor ráfogtam a géppisztolyomat, erre a hájfejú házvezető nőre, és azt mondtam neki: Ha nem nyitja ki a boltot és nem ad ennivalót az embereknek akkor lelovom. Igen kényszerítettem, hogy nyisson ki és adjon az embereknek lisztet, cukrot, ami kell! Nem latolgattam akkor, hogy nekem mit kell csinálnom. Én mindig beteg emberekkel dolgoztam és láttam, hogy az emberek szenvednek. Egy percig sem gondolkodtam akkor, Én nem mondom, hogy mindenki becsületes volt akkoriban és nem történtek visszaélések, mert biztos történtek!"

/ Hroszov Erzsébet Pesti utca 1956 /

Az utcai fegyveres csoportok, így a Tűzoltó utcai csoport, a Corvin köziek külön ügyeltek arra, hogy ne legyenek fosztogatások „Ügyeltek a forradalom tisztaságára.” Ez a momentum is igen áruklódó. Az önszerveződő munkásosztály szabadcsapat-alakulatai, amint a burzsoázia tulajdonát vedi, persze ez a hozzáállás korántsem véletlen. A Tűzoltó utcaiak egyik meghatározó személyisége Angyal István. Leninnek az Állam és Forradalom című műve alapján képzelte el a szocializmust. Ez a tény önmagaért beszél. A bolsevizmus hatoereje és kiterjedése meglehetősen erős volt: a régi és új neven bolsevik frakciók harcoltak egymással szemben. Ahogyan Nagy Imre a parlamentben, úgy Angyal István az

utcan a harcok alatt ugyanazt a marxista-leninista rendet képviselte, és velük szemben az ún. régi rend hívei-akik ha tükörbe néztek Nagy Imre és Angyal István alakját láttak

*"Majompárnán majomkirály
majomnyelven szonokol
egyike a majomország
másiké a majompokol"*

"Az elmúlt napokban hazug áruló propaganda alapján lejáratta a "fosztogató meghatározást". Amikor a rádió arcpirító kommysdaggal fosztogató bandáknak nevezte az elemi fiatalság harcoló egységeit, a közvélemény joggal kérdezheti, vannak-e valóban fosztogatók? Vajon a nemzetőrség életre hívása nem a hősiessen harcoló fiatalok ellen irányul-e? A főkápitányság képviselői a legerősebben alahúzták azt a megállapítást, hogy a rendőrség nem avatkozott be és nem avatkozik be a fegyveres harcokba. Egyetlen, de nem jelentéktelen feladata az, hogy a köztörvényi bűnözők a fosztogatók ellen lépjenek fel, biztosítsa a lakosság testi épségét, az orvosok, a házak üzletek, sértetlenségét a fosztogatók ellen. A rendőrség tapasztalatai szerint már a nagy tüntetés idején, később pedig a fegyveres harcok alatt, sok olyan elem is jutott fegyverhez, aki nem a demokratikus szabadságért, a politikai követelések kivívásáért harcoltak, hanem a harcok árnyékában fosztogatni próbált. A karhatalmi alakulatok tehát ezek ellen az egyénenként vagy csoportban verődve fellépő bandáknak nevezhető elemek ellen lépnek fel a nemzetőrség segítségével. Munkájukat megnehezíti, hogy néhány helyen az egyetemi fiatalság alakulatai is harcban állnak. A banditák szívesen vegyülnek a politikai követelésekért fegyverben álló fiatalok közé, s az ő harcukat szeretik saját céljuk érdekében kihasználni. Mint informátorunk elmondta: a rendőrség és a nemzetőrség alakulatai, csak a biztosan fosztogatóknak mondott csoportok vagy egyének ellen fognak fegyvert. Az ifjúságszervezet egységeivel nem bocsátkoznak harcba".

/Magyar Nemzet 1956 okt. 30./

"A fővárosnak a fosztogatóktól való megtisztítása valóban közügy. A politikai követelésért harcoló fiatalság kiállását nem lehet beszennyezni, a bekés lakosságot nem lehet e súlyos napokban még súlyosabb helyzet elé állítani. Méltányos a rendőrségnek az a kérése, hogy a lakosság támogassa a rendőri szerveket, a nemzetőrséget a rend helyreállításában, a lakóbiztonságok figyeljek a házaikat, s ha fosztogatókat látnak lépjenek fel ellenük s azonnal értesítsék a rendőrséget. El kell különíteni az egyetemi fiatalság egységeit a rablóbandáktól. A fosztogatókat nem illeti meg a nép rokonszenve".

/Magyar Nemzet 1956 okt. 30./

A fosztogatás a forradalom elemi része de nem maga a forradalom, a tulajdon tagadása és felszámolása amennyiben az nem saját tőlükünk hízalasa végett zajlik. A fosztogatók, a forradalmak, a felkelelések fosztogatói persze a kisemmizettek voltak, a földönfutó éhezők és nincstelenek akik elni akartak nem nyomorogni, hanem élni. A fosztogatás számukra öröm is, elvenni a burzsoáziától ami a miénk, amit a mi verítékunkból haragsoltak össze. A

kirakat bezuzását, a spontán lakomák lucifusi karneválját, a nyomornegyedek éhgyomrából kitörő elemi lazadást az elidegenedett élet felszabadítását, a pénz az aru, a csereérték tagadását, a moralisták, a papok, a jog szénibeköpesét, a munkamegosztás szénibeköpesét, a burzsoa viszonyokon túlmutató cselekvés forradalmi erő és tett proletár kifejeződését, nem a tökefelhalmozás szándéka vezérli, hanem a közösség szükségleteinek kielegitése a mozgatórugója a cselekedeteknek

*"Makákó, gorilla, csimpánz
páván, orangután
mind majomfajtaot olvas
majomvacsora után"*

"Fosztogatás csak november 4.-e után kezdődött meg, amiben éppen a szovjet katonák jártak elől jó példával."

/Gomori/ A forradalomról/

"A forradalom tisztaságára mindenütt ügyeltek, a harcok idején a rendőrség nem működött, mégsem rendült meg a közbiztonság, a büncselekmények gyakorisága nem nőtt."

/Mecs Imre/ Alulról jövő és spontán mozgalmak a forradalomban /

"Látja csak a Parlamenten van ötágú csillag- mondja kísérőm. Azt hiszem nem jó, hogy leszedik az ötágú csillagot. Ez ugyanis nemzetközi jelkép. Nem azért szedik le őket mert a szocializmus ellen vagyunk. Nepünknek az ötágú csillag a szocializmus és a nemzeti elnyomás szimbóluma."

/D. Cosic/ Hét nap Budapesten 1956 /

*"Majomszemletől
zúg a majom reterát
majom katonák menetelnek
jobbra át balra át"*

"A társadalom amely a termelést a termelő erők szabad és egyenlő társulása alapján uralja szervezi, az egész államgépézetet oda helyezi ahová majd való lesz, a régiségek múzeumába helyezi a rokka és a bronzbaltá mellé."

/F. Engels /

"A valótlan egység, amelyet a részecske hirdet az osztálymegosztást leplezi, amely a kapitalista termelési mód valódi egysége nyugszik. Ami elkotelezi a termelőket a világ felépítésében az, ami elkülöníti őket ettől. Az ami embereket összehozza, felszabadít helyi és nemzeti határokat, az egyben szét is húzza őket egymástól. Az ami egy profán egyszerűbb racionalitást (valóságérzetet) követelne naplaja a hierarchikus

130 -

kizsákmányolást és elnyomást. Ami megalkotja a társadalom absztrakt erejét, az egyben megalkotja ennek konkrét szabadságtalanságát."

/ Guy Debord /

A fosztogatókról beszélünk, akiket nem terhelt a bolsevik part beklőja és semmifele hatalmi cél, akik duhosek voltak és tekintély ellenesek, akiknek a realitása nem lehetett más mint a rombolás ereje. Ez minden forradalom édes gyermeke.

El lehet azon töprengeni mi is volt 1956, mindenestre a proletariátusnak egy óriási lehetőség az uralkodó osztály szétverésének történelmi lehetősége. "A szabadság egyetlen forrása a bosszu, ez az egyetlen istennő akinek áldoznunk kell" - mondta A. Roussefin, heberista forradalmár. A szabadság rabságba dönt, mert a felismerés csak odaig terjed, hogy ki a szovjet csapatokkal és Nagy Imre kormányt a hatalomba, ez mind csak rombolás és bosszu marad. A szenvedés valódi és igazi elemeinek felszámolása nélkül a tökes rend szükségszerű erőszakfolyamatában a proletár duh csak odaig terjedt, hogy atomjaira szakadva, elszigetelten az utcán volt és tört zúzott. A felkelők java része rossz szemmel nézte ezt, hisz a demokratizmus bődítő állapotába ragadva az osztálymegosztottság vészterhes jeleinek lehetünk szemtanúi. Amikor a felkelők védik a magántulajdont önön osztályiarsaikkal szemben. A hatalom pedig rohog a markába és eljátszva társadalmi szerepét a szocializmus álarcába bújva hirdeti a munkástulajdon nyomorúságos szentségét, és egymásnak ugrasztva a szegényt az elnyomottal, az elnyomottat a szegénnyel, politikai erőként, a kizsákmányolás haszonélvezőjeként unos-untalan szajkózva az állami termelőeszközök munkás önigazgatásának szerepét, elkerüli a valódi forradalmi vészt - helyreállítja a has lázadásán túl a burzsoázia hétköznapi uralmat.

Az események sodró lendületében ha meg is jelentek a proletar erők akik az állapotok kuszaságát kihasználva szabotáltak, romboltak, fosztogattak az ellenőrizetlen utcán, (vagy éppen saját osztályuk a munkásosztály ellenőrizte azt) akcióik - forradalmi kiterjedés nélkül - hatástalanná váltak, ritka példává.

"A francia forradalom résztvevői azt mondták, hogy minden hatalom székhelye a nép, hatalmon valamilyen természetes erőt értettek melynek forrása és eredete kívül esik a politikai szférán, egy olyan erőt melyet szörnyű erőszakosságában a forradalom szabadított el s az mint egy hurrikán elsöprte az ancien regime intézményeit" - írja H. Arendt. Ezzel szemben mi azt állítjuk minden hatalom nélküliség kizsákmányolás mentes osztály nélküli társadalom a világ székhelye, - proletariátus amelynek feladata nem csak a régi rend, hanem egyáltalán mindenféle burzsoa értelembbe vett rend felszámolása.

*"Rémületes majom arcot
vágna majom katonák
majom kézben, majom fegyver
A majmoké a világ"*

AZ INTERNETEN:

[HTTP://WWW.AIFOK.INFO](http://www.aifok.info)

